

Sygn. akt I NKRS 19/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania K. P.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 16 grudnia 2021 r.
w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 6 kwietnia 2022 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z 16 grudnia 2021 r., nr (...), w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy, działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 45 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 269; dalej: ustawa o KRS), Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: KRS lub Rada) nie uwzględniła wniosku K. P. (dalej także: Skarżąca) o ponowne rozpatrzenie sprawy, rozstrzygniętej uchwałą nr (...) z 23 września 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Ł., ogłoszonym

w Monitorze Polskim z 2021 r. pod poz. 132.

Jak wskazała Rada w uzasadnieniu ww. uchwały nr (...), uchwałą nr (...) z 23 września 2021 r. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie J. C. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Ł. oraz nie przedstawiła wniosku o powołanie K. P. na to stanowisko.

K. P. – pismem z 19 listopada 2021 r. – wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy, zakończonej uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)z 23 września 2021 r. Wskazała na ujawnienie nowej okoliczności związanej z ponownym wyborem J. C. na wolne stanowisko sędziowskie po podjęciu uchwały nr (...) w konkursie na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zakończonym uchwałą nr (...) z 13 października 2021 r.

Na posiedzeniu plenarnym 16 grudnia 2021 r. Krajowa Rada Sądownictwa, po analizie zgromadzonej dokumentacji, dzieląc stanowisko zespołu członków, stwierdziła, że w sprawie nie zachodzą nowe okoliczności w rozumieniu art. 45 ust. 1 ustawy o KRS. Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Rada uznała, że nie występują tym samym podstawy do ponownego rozpatrzenia niniejszej sprawy. Rada wskazała m.in., że nie może zostać uznany za nową okoliczność fakt wypełniania przez Krajową Radę Sądownictwa jej konstytucyjnych i ustawowych obowiązków. Podniesiona przez wnioskodawczynię nowa okoliczność zmierza w swojej istocie do podważenia decyzji Rady w oparciu o przesłankę niedotyczącą oceny jej kandydatury, a co za tym idzie niemającą bezpośredniego związku z rozpatrzeniem jej wniosku o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie.

Pismem z 1 lutego 2022 r. odwołanie od ww. uchwały KRS wniosła K. P., zarzucając jej naruszenie prawa poprzez nieuprawnione ograniczenie wykładni art. 45 ust. 1 ustawy o KRS, tj. sformułowania „nowych okoliczności” do jedynie okoliczności związanych z jej osobą, jako wnioskującą o zastosowanie w sprawie art. 45 ust. 1 ustawy o KRS. Jak wskazała, przepis art. 45 ust. 1 ustawy o KRS nie definiuje pojęcia „nowych okoliczności”. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, „nowe okoliczności” to zarówno te, które istniały w trakcie poprzedniego rozpoznawania sprawy, lecz nie były znane Radzie i uczestnikom

postępowania, jak i okoliczności zaistniałe już po zakończeniu postępowania, a dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia. Jak podkreślił Sąd Najwyższy, „nowe okoliczności” mają odnosić się do istoty sprawy. Przedmiotem postępowania, czyli przedmiotem sprawy, jest tymczasem kwestia przedstawienia Prezydentowi RP konkretnej osoby do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, jak i zagadnienie związane z nieprzedstawieniem innej osoby do pełnienia ww. funkcji. Podczas gdy Krajowa Rada Sądownictwa w treści kontestowanej uchwały dokonując wykładni pojęcia „nowych okoliczności” uznała, że wspomniane okoliczności mają dotyczyć tylko osoby, która złożyła wniosek o zastosowanie art. 45 ust. 1 ustawy o KRS. Wykładnia przedstawiona przez KRS prowadzi do ograniczenia, które nie znajduje uzasadnienia w treści przepisu prawa.

W ocenie Skarżącej, przedstawione przez nią zapatrywanie potwierdza także treść art. 45 ust. 2 ustawy o KRS. Przepis ten stanowi, że w przypadku ujawnienia nowych okoliczności dotyczących osoby wskazanej we wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego albo asesora sądowego, przedstawionym Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy może wystąpić również Prezydent. Z treści przepisu wynika, że z wnioskiem może wystąpić Prezydent, jeśli nowe okoliczności dotyczą osoby mu przedstawionej. Tym samym, nowe okoliczności mogą odnosić się do osoby przedstawionej Prezydentowi.

Ponadto, odnosząc się do pozostałych argumentów Rady, K. P. podkreśliła, że niewątpliwie Prezydent ma prawo wydać postanowienie w sprawie powołania lub niepowołania określonego kandydata do pełnienia funkcji sędziego, jednak nie można pomijać okoliczności, że przepis art. 45 ustawy o KRS daje Radzie prawo do zweryfikowania swojej uchwały w kontekście także okoliczności zaistniałych po wydaniu tejże. Czym innym jest brak obowiązku zrzeczenia się uprawnienia do objęcia stanowiska, a czym innym jest brak możliwości łączenia obu tych funkcji.

W oparciu o powyższe zarzuty, Skarżąca wniosła o przyjęcie odwołania do rozpoznania oraz uchylenie uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznane odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że w postępowaniach przed Sądem Najwyższym wywołanych wniesieniem odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nie występuje instytucja tzw. przedsądu (wstępnego badania środka zaskarżenia), co czyni bezprzedmiotowym wniosek Skarżącej o przyjęcie odwołania do rozpoznania.

Podstawowym zarzutem analizowanego środka zaskarżenia jest dokonanie przez Krajową Radę Sądownictwa błędnej wykładni art. 45 ust. 1 ustawy o KRS. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku ujawnienia nowych okoliczności Rada może z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania ponownie rozpatrzyć sprawę.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że „nowe okoliczności”, o których stanowi art. 45 ust. 1 ustawy o KRS, to zarówno te, które istniały w trakcie poprzedniego rozpoznawania sprawy, lecz nie były znane Radzie i uczestnikom postępowania, jak i okoliczności zaistniałe już po zakończeniu postępowania, a dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2012 r., III KRS 18/12; wyrok Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III KRS 224/13; postanowienie Sądu Najwyższego z 27 września 2019 r., I NO 133/19; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 2019 r., I NO 22/18). Nie ulega wątpliwości, że Rada powinna analizować tego rodzaju przesłanki w powiązaniu z tymi, które знаła wcześniej. Tylko na tej podstawie jest bowiem w stanie zweryfikować, czy przesłanki powołane jako „nowe” mają faktycznie charakter nowości („nowych okoliczności”), jak również jakie mają one znaczenie (czy są istotne) w kontekście ponownego rozpatrzenia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2021 r., I NKRS 7/21).

W ocenie Sądu Najwyższego w składzie orzekającym, całkowicie chybiony jest sygnalizowany już zarzut odwołania, zgodnie z którym „(...) Krajowa Rada Sądownictwa w treści kontestowanej uchwały dokonując wykładni pojęcia „nowych okoliczności” uznała, że wspomniane okoliczności mają dotyczyć tylko osoby, która złożyła wniosek o zastosowanie art. 45 ust. 1 ustawy o KRS. Wykładnia przedstawiona przez KRS prowadzi do ograniczenia, które nie znajduje uzasadnienia w treści przepisu prawa”. Wbrew treści tego zarzutu, nie budzi

wątpliwości, że Rada prawidłowo zinterpretowała „podstawę” wniosku Skarżącej o ponowne rozpatrzenie sprawy z 19 listopada 2021 r., jaką było, w jej ocenie, ujawnienie nowych okoliczności związanych z ponownym wyborem J. C. na wolne stanowisko sędziowskie po podjęciu uchwały nr (...) w konkursie na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zakończonym uchwałą nr (...) z 13 października 2021 r.

O prawidłowym postępowaniu Rady w powyższej kwestii świadczy fragment uzasadnienia zaskarżonej uchwały, który należy przytoczyć w tym miejscu *in extenso*. Jak podniosła KRS, „kandydat wybrany przez Radę w dwóch konkursach na dwa różne stanowiska sędziowskie w wojewódzkim sądzie administracyjnym i Sądzie Najwyższym nie jest ustawowo zobligowany do rezygnacji ze stanowiska w wojewódzkim sądzie administracyjnym, a zatem jego wybór na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym nie może prowadzić do automatycznego ponownego rozpatrzenia sprawy obejmującej konkurs do sądu administracyjnego. Należy mieć na względzie, że obydwa konkursy są prowadzone w odrębnych reżimach prawnych, odpowiednio na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (...) oraz ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (...). Zarówno przepisy wymienionych wyżej ustaw, jak i ustawy o KRS nie nakładają na uczestnika postępowania obowiązku zrzeczenia się uprawnienia do objęcia stanowiska sędziowskiego w sytuacji dokonania przez Radę ponownego wyboru na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego. Wyżej przytoczone przepisy nie wyłączają też możliwości Krajowej Rady Sądownictwa procedowania kandydatury uczestnika postępowania w konkursie na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w sytuacji jego uprzedniego wyboru na stanowisko sędziego sądu administracyjnego. Nie nałożono na Radę również ustawowego obowiązku umorzenia postępowania w tym zakresie” (s. 3 zaskarżonej uchwały).

W świetle powyższego wyводу Rady, którego zgodność z prawem i prawidłowość nie może budzić wątpliwości, nie sposób uznać za zasadny zarzut odwołania dotyczący rzekomego „zawężenia” zastosowania art. 45 ust. 1 ustawy o KRS. Wbrew stanowisku Skarżącej, Krajowa Rada Sądownictwa przeanalizowała sytuację J. C. w kontekście uzyskania „drugiej” rekomendacji Rady do powołania

na stanowisko sędziowskie. Słusznie uznała, że powyższy fakt nie stanowi „nowej okoliczności” w rozumieniu ww. przepisu. W żadnym razie nie można mówić tu o ograniczeniu wykładni art. 45 ust. 1 ustawy o KRS jedynie do okoliczności związanych z osobą Skarżącej.

Z podanych powyżej powodów niezasadny jest także argument wywodzony z treści art. 45 ust. 2 ustawy o KRS. W istocie „nowe okoliczności” mogą odnosić się do osoby przedstawionej Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do służby sędziowskiej, ale jak już wykazano, okoliczności te zostały w niniejszej sprawie przeanalizowane.

Odnosząc się do ostatniego twierdzenia odwołania, zgodnie z którym art. 45 ustawy o KRS daje Radzie prawo do zweryfikowania swojej uchwały w kontekście okoliczności zaistniałych także po jej wydaniu, a „czym innym jest brak obowiązku zrzeczenia się uprawnienia do objęcia stanowiska, a czym innym jest brak możliwości łączenia obu tych funkcji”, należy uznać wskazane argumenty za niezasadne. Po pierwsze, KRS trafnie wskazała, że następce uzyskanie „drugiej” rekomendacji do objęcia stanowiska sędziowskiego nie stanowi „nowej okoliczności” w myśl art. 45 ust. 1 ustawy o KRS. Po drugie, samo uzyskanie rekomendacji KRS nie przesądza jeszcze o zostaniu sędzią. Zgodnie z art. 179 Konstytucji RP, sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony. W tym kontekście zarzut „braku możliwości łączenia obu tych funkcji” uznać należy – na tym etapie – za wręcz niezrozumiały.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, oddalił odwołanie Skarżącej.